

Barnkonsekvensanalys av Svk Malmö FIN

Enligt barnkonventionen räknas alla personer under 18 år som barn. Malmö har en ung befolkning där hela 21 % är under 18 år. I Svenska kyrkan Malmö möts dagligen många barn i olika åldrar inom de olika verksamheterna. I förhållande till vuxna, står barn generellt långt ifrån makt och beslutsfattande. Barns brist på makt i förhållande till vuxna behöver kompenseras, såväl i kyrkan som i samhället i stort. I Kyrkoordningens inledning beskrivs det hur barnet, inom kristen tro, har en särställning och särskilt behöver uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet.

FN:s konvention om barns rättigheter slår i artikel 27 fast att varje barn har rätt till den levnadsstandard som krävs för barnets andliga utveckling: ”Konventionerna erkänner varje barns rätt till den levnadsstandard som krävs för barnets fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling”. Svenska kyrkan Malmö vill, ur ett mångfaldsperspektiv, verka för att alla barn oavsett bakgrund ska ges möjlighet att utvecklas andligt. Samverkan med skolor är ett exempel på hur undervisning kan vara en del i ett livslångt lärande där upplevelsen, inte minst den andliga, får stå i centrum.

I pastoratets församlingsinstruktion (FIN) lyfts följande fokusområden fram för de närmaste fyra åren: *Barn och unga*, *Dopet som livsstydnings*, *Idealitet och delaktighetsarbete* samt *Samverkan och samarbete*.

Barn är både kyrkans nutid och framtid. Därför behöver frågor, som rör barn, lyftas fram och synliggöras här och nu. För att fokusområdet *Barn och unga* ska få önskad verkan och som ett svar på KO:s formulering om barnets särställning, bör de tre barnperspektiven – vuxnas barnperspektiv, barnens egna perspektiv och barnrättsperspektiv – beaktas i samtliga frågor och beslut som rör barn. De tre barnperspektiven bör även beaktas inom alla delar av församlingens grundläggande uppgift: gudstjänst, undervisning, diakoni och mission. Samtliga medarbetare i pastoratet, ideella såsom anställda, berörs av barn. Därför är det centralt att samtliga medarbetare görs delaktiga i arbetet med barnperspektiven.

Barnperspektivet representeras vanligtvis av den vuxnes uppfattning av vad som är bäst för barnet. Detta perspektiv präglas av den vuxnes erfarenhet av barn. Det är ofta detta perspektiv som ligger till grund för de beslut som tas i frågor som rör barn, på ett direkt eller indirekt sätt. Risken med att utesluta barnets röst ur beslutsfattandet och att endast se till den vuxnes tolkning är att sannolikheten ökar för att resultatet inte blir det väntade. Den vuxnes erfarenhet är viktig och för att denna erfarenhet ska ha relevans behövs en god kunskap om barn. Därför är erfarenhet från personer som företräder barn, såsom vårdnadshavare eller yrkesgrupper som träffar barn i sin profession, särskilt centrala. Dessa grupper har i större utsträckning kunskap om barns utveckling, levnadsvillkor och behov. Men den vuxnes perspektiv kan aldrig ersätta barnets egen röst, barnets perspektiv. För att få information om vad barn tycker är viktigt och meningsfullt behöver vi lyssna på barnet.

Barnens perspektiv lyfts fram i FIN där det uttrycks att Svenska kyrkan Malmö vill lyssna på barnen och att alltid ha barnens bästa för ögonen. Det är väsentligt att barn ges möjlighet att göra sin röst hörd. För att kunna vara med och påverka olika beslut behöver barn göras delaktiga i planering såväl som i genomförande. Detta betonas inte minst i de nya riktlinjerna för Svenska kyrkans konfirmandarbete, gällande gudstjänst.

I det grundläggande förarbetet med församlingsinstruktionen hördes barnens egna röster. Barn från olika församlingar i pastoratet delade med sig av sina tankar utifrån fyra frågeställningar

som var vägledande i samtalen med barnen och har, efter behov, anpassats något beroende på kontext och barnens ålder:

- Vad är viktigt i kyrkan?
- Vad är viktigt för er i träffarna?
- Hur får ni påverka vad som händer?
- Vad kan kyrkan betyda i framtiden?

Frågeställningarna syftade även till att visa på en riktning för arbetet i församlingen. Ett arbete där barnens perspektiv inkluderas och som i förlängningen leder fram till ett förhållningssätt där barnens röst har en självklar plats. Svenska kyrkan Malmö understryker vikten av ett strategiskt och kontinuerligt barnkonsekvensanalysarbete och har organiserat arbetsformer för detta både lokalt och övergripande.

Barnrättsperspektiv behöver alltid beaktas vid varje beslut som direkt eller indirekt rör barn. Den första januari 2020 blev barnkonventionen svensk lag. FN:s barnrättskommitté har lyft fram fyra artiklar som ska vara ett ramverk för tolkningen av samtliga artiklar:

Artikel 2: Inget barn ska diskrimineras

Artikel 3: Barnets bästa ska främst beaktas i alla frågor som rör barn

Artikel 6: Barnet har rätt till liv och utveckling

Artikel 12: Barn har rätt till delaktighet och inflytande

Utöver dessa fyra har artikel 27 en särskild relevans för kyrkan då den betonar barns rätt till andlig utveckling.

ANALYS

Som nämnts ovan beskrivs det i Kyrkoordningen att barnet, inom kristen tro, har en särställning och särskilt behöver uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet. Vi har därför valt att titta närmare på hur barnets särställning framkommer i församlingsinstruktionen och särskilt då i de särskilda fokusområden som ska gälla under fyra år:

Svenska kyrkan Malmö har identifierat fyra fokusområden varav ett är *Barn och unga*. Barn och unga nämns även direkt eller indirekt i de övriga tre fokusområdena. Att *Barn och unga* är ett eget fokusområde kan ses som en direkt följd av KO:s formulering om barnets särställning samt som ett svar på behovet av att prioritera denna grupp som en del av kyrkans nutid och framtid. Inget av de andra fokusområdena riktar sig till en specifik åldersgrupp på samma sätt. Resultatet blir att barn och unga, på ett tydligt sätt, lyfts fram vilket bidrar till att höja statusen på det arbete som riktar sig till barn och unga samt för de medarbetare som arbetar nära denna grupp. Det riktade fokusområdet bidrar också till en ökad tillgänglighet vad gäller de tre barnperspektiven.

En risk med att skilja ut gruppen *Barn och unga* i ett eget fokusområde är att det kan uppfattas som att barn och unga inte är inkluderade i övriga områden. Risken är att barn och unga ses som en egen verksamhet vid sidan av, och skild från, andra verksamheter.

Det är viktigt att ge verkligt utrymme för barnens egna röster i verksamheters planerings-, genomförande- och uppföljandefaser. För att en sådan utveckling ska kunna ske behövs det skapas strukturer för hur barn och unga görs delaktiga och för hur de kan få vara med och påverka. En organiserad verksamhet såsom ungdomsråd och motsvarande för de yngre barnen är en möjlig väg. Det är även centralt att de medarbetare som arbetar nära barn och unga, görs delaktiga i större utsträckning i verksamheter som inte är explicita barn- och unga-verksamheter såsom diakonala satsningar, gudstjänster och kyrkliga handlingar.

Svenska kyrkan Malmö behöver fortsätta sitt arbete med att ta fram tydliga verktyg för att göra barnkonsekvensanalyser i församlingar och pastoratets övriga enheter. Utan de rätta verktygen riskerar skrivelser och BKA-analyser enbart bli dokument utan praktisk förankring. Det är viktigt att kunskapen höjs och att samtalen kring barnperspektiven förs löpande och kreativt som en del av ett levande barnkonsekvensarbete. Arbetet med att öka barns delaktighet inom kyrkans alla områden behöver ständigt följas upp och utvärderas.